

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens risker.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Sammanfattning av fjärde kvartalet 2017

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 84 (84)².
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 76 (76) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 121,0 (118,9) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 7 883 (7 587) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till -9 (32) MSEK.
- Periodens resultat uppgick till 13 (103) MSEK.

Sammanfattning av januari – december 2017

- Nöjd Kund Index uppgick till 84 (84).
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 77 (76) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Totalkonsumtionen³ av alkohol i Sverige minskade till 9,0 (9,2) liter, medan Systembolagets konsumtionsandel ökade till 63 (62) procent.
- Alkoholindex uppgick till 62 (63).
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 483,0 (479,3) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 29 355 (28 469) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 270 (217) MSEK.
- Periodens resultat uppgick till 282 (289) MSEK.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 13.

2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

3. Mätningen av totalkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel genomfördes 2017 och avser 2016.

Finansiell information

MSEK	okt – dec 2017	okt – dec 2016	helår 2017	helår 2016
Nettoomsättning	7 883	7 587	29 355	28 469
Rörelseresultat	-9	32	270	217
Periodens resultat	13	103	282	289
Eget kapital	1 605	1 612	1 605	1 612
Avkastning på eget kapital %	-	-	17	18
Balansomslutning	5 863	5 872	5 863	5 872
Soliditet %	28	28	28	28
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 348	1 246	529	306
Medelantal anställda	3 820	3 782	3 611	3 551

Vd har ordet

Systembolaget har haft en god utveckling under 2017 med en rad positiva resultat. I enlighet med vårt samhällsuppdrag verkar vi för att begränsa alkoholens skadeverkningar i samhället genom att begränsa tillgängligheten, sälja med ansvar och informera om alkoholens risker. Därför mäter vi våra framsteg främst i så kallade icke-finansiella nyckeltal som Alkoholindex, Nöjd kund index (NKI), Opinionsindex (OPI) och Ålderskontroll.

ANSVARFULL FÖRSÄLJNING OCH INFORMATIONSPRIDNING

Systembolagets dotterbolag IQ, genomför årligen undersökningen Alkoholindex med syfte att följa svenskarnas attityder till alkohol. Under 2017 har trenden varit fortsatt svagt nedåtgående vilket innebär en mer tillåtande attityd till alkohol och alkoholindex mäter nu 62, jämfört med 63 för ett år sedan. Den grupp med mest tillåtande syn är män under 34 år som dricker alkohol oftare och i större mängd.

En del av vårt informationsarbete innebär att finansiera oberoende alkoholforskning och sprida resultaten. I oktober hölls ett öppet seminarium i Sundsvall på temat alkohol, barn och föräldrar. I december mottog Thor Norström, professor i sociologi vid Stockholms universitet, Kunskapspriset för sin forskning.

Även IQ bidrar med viktig informationsspridning. I slutet av året lanserade IQ kampanjen "Vem blir påverkad när du dricker?". I en Sifo-undersökning⁴ som IQ genomförde inför kampanjen framkom att åtta av tio har påverkats negativt av andras drickande.

För att säkerställa att inga under 20 år handlar alkohol hos oss genomför personer mellan 20–24 år kontrollköp. Under årets fjärde kvartal uppgick ålderskontrollen till 96 procent, samma höga nivå som föregående år.

GOD SERVICE OCH MEDBORGARNAS STÖD

Med ensamrätt att sälja starköl, vin och sprit ingår det även i vårt uppdrag att erbjuda god service över hela landet.

Stödet för ensamrätten och kundnöjdheten mäter vi i OPI respektive NKI. Under årets sista kvartal uppgick OPI, stödet för Systembolagets ensamrätt, till 76 procent, samma nivå som föregående år. Årets tredje och sista NKI uppgick till glädjande 84 procent, även det i nivå med fjolårets toppnotering.

KRAFTEN I 5000 MEDARBETARE

För att fortsätta utveckla servicen och kvaliteten i vårt erbjudande krävs dels att våra medarbetare är engagerade och mår bra, dels att verksamheten utvecklas i fas med omvärlden. Resultaten från årets medarbetarundersökning visar en glädjande förbättring, jämfört med föregående år. Andelen medarbetare som upplever bra prestationskultur har ökat från 78 till 82 procent. Det innebär att vi har en organisation med goda förutsättningar för prestation och hälsa.

Inkludering är viktigt både ur ett medarbetar- och kundperspektiv. Under året har vi arbetat med åtgärder för ett mer inkluderande klimat och ökad mångfald. Vi har bland annat ett samarbete med Arbetsförmedlingen och detta har gett nästan 200 personer en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

FÖRSÄLJNING OCH FINANSIELLA RESULTAT

Systembolaget drivs inte av försäljningsmål eller vinstmaximering, utan det primära målet är vårt samhällsuppdrag. Sekundärt ska vi leverera en avkastning till ägaren genom en effektiv löpande verksamhet. Årets resultat 2017 uppgick till 282 (289) miljoner kronor. Nettoomsättningen ökade med 3,1 procent till 29 355 miljoner kronor medan försäljningsvolymen ökade med 0,8 procent till 483 miljoner liter. Ökningen i nettoomsättning var, förutom ökningen i försäljningsvolym, främst relaterad till att kunderna fortsatt köper varor i de dyrare segmenten samt alkoholskatteökningen från 1 januari 2017.

HÅLLBARHET OCH DIGITALISERING

Vi fortsätter att driva vår verksamhet för att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål och integrera hållbarhet som en del av allt vi gör. För att nå våra mål och möta ägarens krav⁵ ökar vi samverkan i hållbarhetshänseende med intressenter i hela värdekedjan.

Digitaliseringen med ny teknologi, nya kundbeteenden och nya affärsmodeller, innebär en stor förändring för vår bransch. Vi är inne på vår digitaliseringsresa som är högt prioriterad i hela verksamheten.

Magdalena Gerger

Verkställande direktör

4. Riksrepresentativt urval bland 1000 personer 18 år och uppåt.

5. Avtalet mellan Systembolaget AB och staten uppdaterades under 2017 och innehåller numer ett förtydligande om begreppet affärsmässiga hänsyn vilket inkluderar aspekter kring hållbart företagande i enlighet med internationella principer och riktlinjer.

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadsmedvetet och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 441 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 463 ombud runt om i Sverige där kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder på försök även hemleverans till ett antal områden i Sverige.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av alkohollagen, EU-rättsliga regler, Systembolagets avtal med staten och statens ägaranvisning. Här sägs bland annat att ingen favorisering av inhemska produkter får ske, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en stor aktör, med betydande inflytande och en särställning på dryckesmarknaden. På samma sätt som det är självklart att ta stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och ha nolltolerans mot korruption och diskriminering, arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad miljöpåverkan och anti-korruption i hela leverantörskedjan.

Strategiska nyckeltal och indikatorer

Nyckeltal	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016	målnivå 2017
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	84	84	84	84	85
Ålderskontroll %	96	96	96	96	96
Opinionsindex (OPI) %	76	76	77	76	77
Total sjukfrånvaro % ²	-	-	4,8	5,1	4,8
Klimatpåverkan egen verksamhet, ton CO ₂ e ³	-	-	3 583	3 855	-
Avkastning på eget kapital % ⁴	-	-	17	18	9,0 – 10,0
Soliditet %	28	28	28	28	20 – 30
Kostnadseffektivitet ⁵	-	-	2,2	2,3	≤2,3
Indikatorer					
Alkoholindex	-	-	62	63	-
Totalkonsumtion, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre ⁶	-	-	9,0	9,2	-
Systembolagets konsumtionsandel, % ⁶	-	-	63	62	-

1. Utfall i kvartalskolumnen avser senaste mätning.

2. Utfall avser rullande 12 månader. Redovisas med ny beräkningsgrund från 2017.

3. Från 2017 har vi ett omarbetat klimatmål utifrån vår egen verksamhet. Målet är att vara klimatneutrala år 2023.

4. Utfall avser rullande 12 månader.

5. Redovisas årsvis med ny beräkningsgrund från 2017.

6. Redovisas med ett års eftersläpning

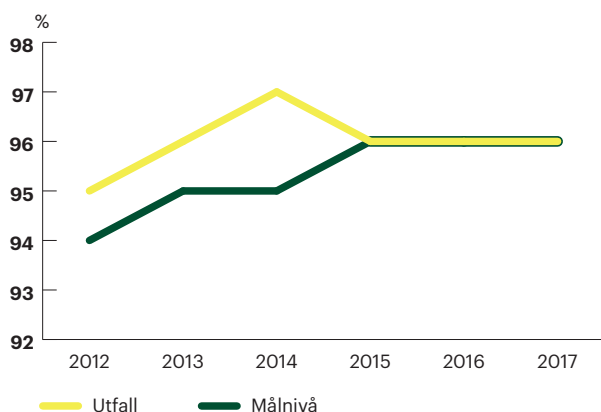
NÖJD KUND INDEX (NKI)⁶

NKI uppgick till 84 (84) i senaste mätningen. NKI för rullande 12 månader uppgick även det till 84 (84). I topp bland de underliggande kvalitetsområdena placerar sig liksom tidigare butikernas samhällsansvar.

ÅLDERSKONTROLL

Under året genomfördes 5 821 (5 803) ålderskontrollköp (20–24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 96 (96) procent av dessa köptillfällen, vilket är i nivå med helåret 2016.

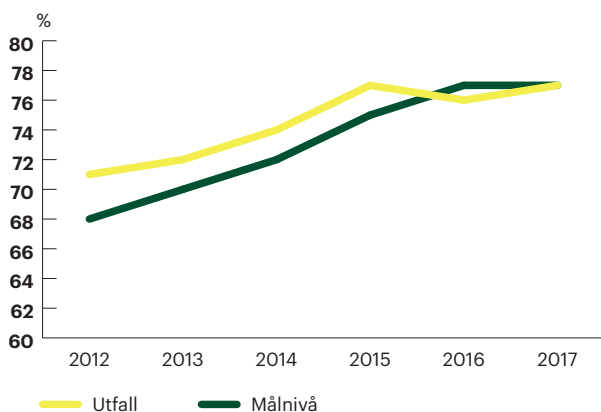
Ålderskontroll

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Vid kvartalets mätning uppgick index till 76 (76) procent. Ackumulerat ökade OPI till 77 (76) procent. De som vill att alkohol ska säljas i andra butiker har minskat något, medan de som inte tar ställning har haft en viss ökning.

Opinionsindex

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Systembolaget har under året fortsatt arbetet med att analysera orsakerna till sjukfrånvaron och genomföra riktade insatser i syfte att minska den. Från och med 2017 har beräkningen av nyckeltalet justerats för att säkerställa att all partiell sjukfrånvaro redovisas vilket innebär att nivån på nyckeltalet har ökat något. Föregående års siffror är justerade utifrån den nya beräkningen. Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista december till

4,8 procent, vilket är en förbättring jämfört med föregående år (5,1).

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Sedan 2017 har vi ett omformulerat nyckeltal för klimatpåverkan där vi mäter koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, kylmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Under året initierades effektiviseringsåtgärder inom energiområdet. Det bidrog till att koldioxidutsläppen från vår egen verksamhet minskade med 7 procent jämfört med 2016 till 3 583 (3 855) ton CO₂e. En detaljerad sammanställning av utfall för 2017 kommer att publiceras i Systembolagets Ansvarsredovisning 2017 den 22 mars 2018.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastningen på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av sju procentenheter, vilket per den sista december motsvarar 7,6 procent (rullande 12 månader). Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista december, rullande tolv månader, till 17 (18) procent. Systembolagets pensionsstiftelse är för närvarande överkonsoliderad vilket är anledningen till att Systembolaget under året inte har tagit full pensionskostnad. Det påverkar nyckeltalet positivt.

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista december uppgick soliditeten till 28 (28) procent. Soliditeten varierar normalt över året.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år. Effektivitetsmättet syftar till att omkostnaderna från tid till annan anpassas till förändringar i såld kvantitet. På årsstämman 2017 beslutades om ny beräkningsgrund för nyckeltalet samt en målnivå på ≤2,3. För 2017 uppgick kostnadseffektiviteten till 2,2 (2,3).

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex tas fram en gång per år. Den senaste mätningen uppgick till 62 (63) vilket indikerar en mindre förskjutning mot en mer tillåtande inställning till berusningsdrinkande.

TOTALKONSUMTION OCH SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

CAN's mätning av total alkoholkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel för 2016 publicerades under 2017. Mätningen visade på en fortsatt minskning av alkoholkonsumtionen från 9,2 liter till 9,0 liter (omräknat till ren alkohol). Det var framförallt den oregistrerade delen som minskade.

Systembolagets konsumtionsandel ökade under perioden till 63 (62) procent.

6. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2016 under rubriken "Ägarens mål och strategiska nyckeltal".

Ekonomisk utveckling

MSEK	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016
Netto-omsättning	7883	7587	29355	28469
Rörelseresultat	-9	32	270	217
Finansnetto	2	-2	58	47
Resultat efter finansiella poster	-7	30	328	264
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1348	1246	529	306
Medelantal anställda	3820	3782	3611	3551

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

Systembolagets försäljning är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

Oktober–december 2017

Intäkterna under fjärde kvartalet ökade med 3,9 procent jämfört med föregående år till 7883 (7587) MSEK. Det är vin och sprit som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Intäkterna ökade procentuellt mer än försäljningsvolymen under perioden. Volymen påverkas till stor del av att antalet försäljningsdagar och mixen av försäljningsdagar skiljer sig åt mellan åren. Intäktsökningen är till stor del hänförlig till den alkoholskatteökning som trädde i kraft den 1 januari samt att kunderna fortsatt köper varor i de dyrare segmenten.

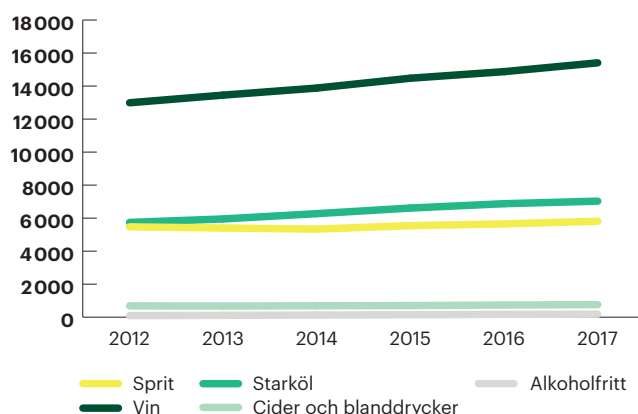
Januari–december 2017

Intäkterna under 2017 ökade med 3,1 procent jämfört med föregående år till 29 355 (28 469) MSEK. Det är framförallt vin, sprit och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Försäljningen inom vin hade den största procentuella ökningen under perioden. Intäktsökningen är, förutom ökad försäljningsvolym, till stor del hänförlig till den alkoholskatteökning som trädde i kraft den 1 januari samt att kunderna fortsatt köper varor i de dyrare segmenten.

Nettoomsättning

MSEK	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016
Sprit	1653	1602	5810	5651
Vin	4211	4036	15409	14873
Starköl	1746	1685	7028	6874
Cider och blanddrycker	167	161	760	737
Alkoholfritt	57	55	182	172
Summa försäljning drycker	7834	7539	29189	28307
Övriga varor och tjänster	49	48	166	162
Summa intäkter	7883	7587	29355	28469

Nettoomsättning MSEK januari–december

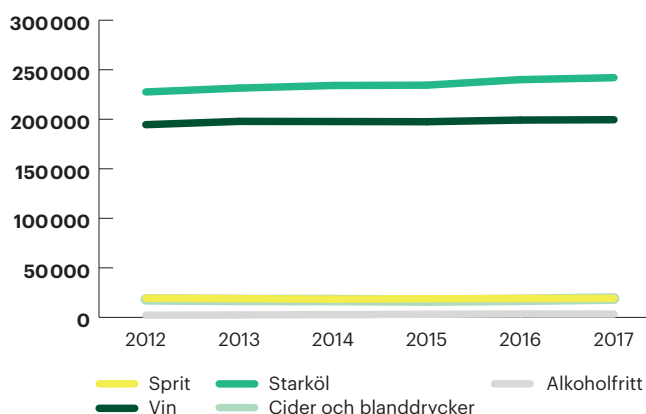
Försäljningsvolymen har ökat något jämfört med föregående år. Ökningen är hänförlig till befolkningstillväxten, mixeffekter mellan varugrupperna samt att antalet och mixen av försäljningsdagar skiljer sig åt mellan åren. Försäljningsvolymen uppgick ackumulerat till 483,0 (479,3) miljoner liter, en ökning med 0,8 procent jämfört med 2016.

Försäljningsvolymen ökade inom sprit, vin, starköl och cider och blanddryck med störst procentuell ökning av cider och blanddryck som ökade med 7,4 procent (1,3 miljoner liter) jämfört med föregående år. Försäljningen av sprit ökade med 0,9 procent (0,2 miljoner liter) och starköl ökade med 0,8 procent (2,0 miljoner liter). Försäljningen av vin ökade med 0,2 procent (0,3 miljoner liter). Alkoholfritt minskade med 1,7 procent (0,1 miljoner liter).

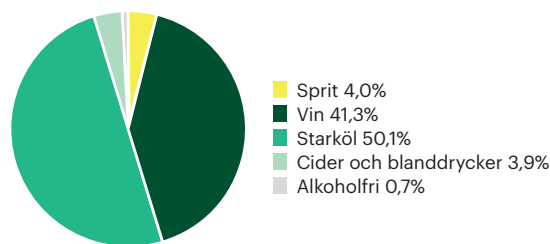
Försäljningsvolym drycker

1000-tals liter	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016
Sprit	5301	5250	19189	19018
Vin	51697	51241	199538	199200
Starköl	58797	57448	241969	240012
Cider och blanddrycker	4141	3852	18977	17674
Alkoholfritt	1070	1118	3362	3421
Summa försäljning drycker	121006	118909	483035	479325

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari–december

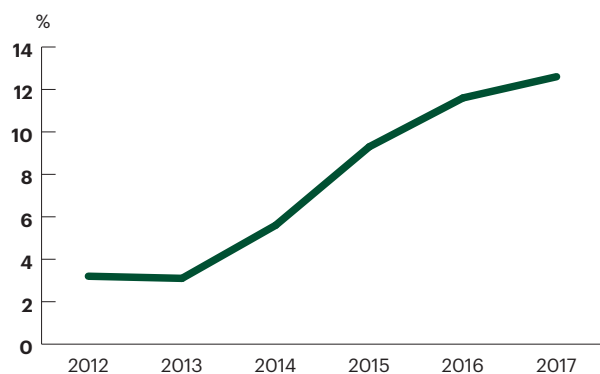
Försäljningsvolym fördelat per varugrupp januari – december 2017

Omräknat till ren alkohol ökade den totala försäljningsvolymen med cirka 0,4 procent. Ren liter alkohol per capita har fortsatt minskat något jämfört med föregående år.

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under 2017 till 60,7 (55,8) miljoner liter. Majoriteten, motsvarande 72 procent, av den ekologiska försäljningsvolymen kommer fortsatt från viner. Under året är det framförallt varugrupperna cider och blanddryck och alkoholfritt inom det ekologiska sortimentet som har ökat mest. Ekologiska produkter utgjorde 12,6 (11,6) procent av den totala försäljningsvolymen. Systembolaget ser i likhet med tidigare år en fortsatt ökning av det ekologiska/etiska sortimentet, om än i något lägre ökningstakt.

Andel ekologisk försäljning, volym januari – december

Antalet kundbesök i butik uppgick under perioden till 122,2 (122,1) miljoner. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, ökade med 16,7 procent och uppgick till 46,7 (40,0) miljoner under perioden.

RÖRELSERESULTAT

Oktober – december 2017

Kvartalets rörelseresultat uppgick till -9 (32) MSEK. Rörelsemarginalen uppgick till -0,1 (0,4) procent.

Bruttoresultatet uppgick till 992 (956) MSEK, där ökningen främst är hänförlig till att kunderna väljer varor i dyrare segment. Förutom ett ökat bruttoresultat är förändringen i kvartalets rörelseresultat till största delen hänförlig till något högre försäljnings- och administrationskostnader.

Försäljningskostnaderna uppgick till 791 (739) MSEK och administrationskostnaderna uppgick till 213 (187) MSEK. Inom gruppen försäljningskostnader har personalkostnaderna ökat till följd av årlig lönerrevision samt en engångskostnad hänförlig till försäkring av pensioner på 57 MSEK. Försäljningskostnaderna påverkas även av lägre kostnader för avskrivningar. Förändringen inom administrations-

kostnader avser något ökade personalkostnader.

Januari – december 2017

Rörelseresultatet för helåret uppgick till 270 (217) MSEK. Rörelsemarginalen uppgick till 0,9 (0,8) procent.

Det högre resultatet beror främst på ökat bruttoresultat, 3700 (3591) MSEK, samtidigt som de totala driftkostnaderna har ökat marginellt jämfört med föregående år.

Försäljningskostnaderna 2767 (2746) MSEK är i nivå med föregående år. Personalkostnaderna har ökat till följd av den ökade försäljningen och årlig lönerrevision samt ökade pensionskostnader. Samtidigt har avskrivningar minskat till följd av en avtagande investeringstakt under de senaste åren. Administrationskostnaderna ökade något till 669 (634) MSEK. Förändringen av administrationskostnaderna avser främst ökade personalkostnader.

FINANSNETTO

Oktober – december 2017

Finansnettot uppgick till 2 (-2) MSEK varav 8 (7) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -6 (-9) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar. Systembolagets placeringar i värdepapper har under det fjärde kvartalet utvecklats negativt.

Januari – december 2017

Finansnettot uppgick till 58 (47) MSEK varav 30 (25) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -14 (6) MSEK avser värdeförändringar och 43 (16) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Systembolagets placeringar i värdepapper har utvecklats negativt under året på grund av rådande ränteutveckling.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

Oktober - december 2017

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till -7 (30) MSEK.

Januari – december 2017

Årets resultat efter finansiella poster uppgick till 328 (264) MSEK.

KASSAFLÖDE

Oktober – december 2017

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1348 (1246) MSEK. Investeringarna uppgick till -657 (-257) MSEK, varav -73 (-54) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -584 (-203) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar.

Januari – december 2017

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 529 (306) MSEK. Investeringarna uppgick till -918 (-638) MSEK, varav -179 (-139) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -739 (-499) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Utdelning har lämnats till ägaren om -289 (-198) MSEK och utdelning har erhållits från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan om 43 (16) MSEK.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Oktober – december 2017

Medelantalet anställda uppgick till 3 820 (3 782) under kvartalet. Ökningen förklaras främst av att Systembolaget har utökat med nya butiker jämfört med föregående år.

Januari – december 2017

Medelantalet anställda under helåret uppgick till 3 611 (3 551). Ökningen förklaras bland annat av att Systembolaget har utökat med nya butiker och en minskad sjukfrånvaro jämfört med föregående år.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Styrelsen beslutar årligen om företagets styrdokument som utgår från lagar, regler och ägaranvisningen. Systembolaget genomförde under första kvartalet den årliga företagsövergripande riskanalysen. I analysen värderades risker avseende sannolikhet och konsekvens. Konsekvensen avser inverkan på Systembolagets förmåga att nå befintliga mål.

Av de värderade riskerna identifierade Systembolaget ett tjugotal risker som nu prioriterats för hantering i verksamheten. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om alkoholmarknadsföring, bristande konsekvens i alkohollagstiftning och tillsyn, hållbarhet samt arbetsmiljö. Systembolaget lyfter även upp risker inom området efterlevnad av regler och avtal.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. All försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i mycket liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 13 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2016.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ initiativet AB arbetar för att bidra till en smartare syn på alkohol som leder till att alkoholens skadeverkningar minskar. IQ-initiativet informerar, inspirerar, utmanar och är en plattform för goda exempel på alkoholförebyggande verksamhet. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Ackumulerat resultat före skatt uppgick till -0,2 (0,0) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Årets resultat före skatt uppgick till 22,0 (54,6) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter. Föregående år påverkades resultatet av att AB K14 Näckströmsgatan sålde en fastighet.

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår att utdelning lämnas med 282260403 kronor. Förslaget presenteras på Systembolagets årsstämma den 26 april 2018.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att bokslutskommunikén ger en rättvisande översikt av Systembolagets verksamhet, ställning och resultat samt att den beskriver de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Systembolaget står inför.

Stockholm den 13 februari 2018
Systembolaget AB

Kenneth Bengtsson
Ordförande

Thord Andersson
Ordinarie ledamot

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Robert Damberg
Ordinarie ledamot

Crister Fritzson
Ordinarie ledamot

Cecilia Halle
Ordinarie ledamot

Frida Johansson Metso
Ordinarie ledamot

Håkan Leifman
Ordinarie ledamot

Kerstin Wigzell
Ordinarie ledamot

Berit Morén
Arbetsgagarrepresentant

Maria Nilsson
Arbetsgagarrepresentant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Bokslutskommunikén har inte varit föremål för granskning av bolagets revisorer.

Resultaträkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016
Nettoomsättning		7 883	7 587	29 355	28 469
Kostnad för sålda varor		-6 891	-6 631	-25 655	-24 878
Bruttoresultat		992	956	3 700	3 591
Försäljningskostnader	2, 3	-791	-739	-2 767	-2 746
Administrationskostnader	2, 3	-213	-187	-669	-634
Övriga rörelseintäkter		3	2	7	6
Övriga rörelsekostnader		0	0	-1	0
Rörelseresultat		-9	32	270	217
Finansnetto		2	-2	58	47
Resultat efter finansiella poster		-7	30	328	264
Periodiseringsfond		25	104	25	104
Resultat före skatt		18	134	353	368
Skatt		-5	-31	-71	-79
Periodens resultat		13	103	282	289

Balansräkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella tillgångar		513	496
Finansiella tillgångar		2 926	2 301
Summa anläggningstillgångar		3 439	2 797
Omsättningstillgångar			
Varulager		1 169	1 272
Fordringar		155	173
Kortfristiga placeringar		376	271
Kassa och bank		724	1 359
Summa omsättningstillgångar		2 424	3 075
Summa tillgångar	4	5 863	5 872
Eget kapital			
Bundet eget kapital		432	432
Fritt eget kapital		1 173	1 180
Summa eget kapital		1 605	1 612
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond		32	57
Summa obeskattade reserver		32	57
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar		85	80
Summa avsättningar		85	80
Skulder			
Långfristiga skulder		107	95
Kortfristiga skulder		4 034	4 028
Summa skulder	4	4 141	4 123
Summa eget kapital och skulder		5 863	5 872

Förändring i eget kapital, Systembolaget AB

MSEK	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Periodens resultat	
Ingående eget kapital 2016-01-01	360	72	891	198	1521
Överföring till fria reserver			198	-198	-
Periodens resultat				289	289
Utdelning till ägaren			-198		-198
Utgående eget kapital 2016-12-31	360	72	891	289	1612
Ingående eget kapital 2017-01-01	360	72	891	289	1612
Överföring till fria reserver			289	-289	-
Periodens resultat				282	282
Utdelning till ägaren			-289		-289
Utgående eget kapital 2017-12-31	360	72	891	282	1605

Kassaflödesanalys i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	okt-dec 2017	okt-dec 2016	helår 2017	helår 2016
Den löpande verksamheten				
Resultat före skatt	18	134	353	368
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	39	-20	135	109
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital				
Förändring av varulager	-115	-240	103	-111
Förändring av fordringar	-9	-9	21	-12
Förändring av skulder	1441	1408	-2	69
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	-7	-3	10	-21
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	1367	1270	620	402
Betald skatt	-19	-24	-91	-96
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1348	1246	529	306
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-73	-54	-179	-139
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	0	-	0
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	-584	-203	-739	-499
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-657	-257	-918	-638
Finansieringsverksamheten				
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	-	0	43	16
Utdelning till ägaren	-	0	-289	-198
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-246	-182
Periodens kassaflöde	691	989	-635	-514
Likvida medel vid periodens början	33	370	1359	1873
Likvida medel vid periodens slut	724	1359	724	1359

Kvartalsöversikt, Systembolaget AB

MSEK	okt-dec 2017	okt-dec 2016	jul-sep 2017	jul-sep 2016	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-mar 2017	jan-mar 2016
Nettoomsättning	7883	7587	7571	7405	7806	7337	6095	6140
Bruttoresultat	992	956	949	938	982	937	777	760
Försäljningskostnader	-791	-739	-646	-655	-692	-692	-638	-660
Administrationskostnader	-213	-187	-147	-142	-157	-159	-152	-146
Rörelseresultat	-9	32	156	142	136	88	-13	-45
Kvartalets resultat	13	103	127	120	148	96	-6	-30
Soliditet %	28	28	37	37	28	29	35	34

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och följer därutöver även årsredovisningslagen, Rådet för finansiell rapporterings RFR 2, Redovisning för juridiska personer samt statens Riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande.

Upplýsingar enligt IAS 34 Delårsrapportering lämnas såväl i noter som på annan plats i delårsrapporten. Nya och ändrade standarder och tolkningar från IASB respektive IFRIC har inte haft någon väsentlig påverkan på finansiella rapporter.

Från och med 1 januari 2012 upprättar Systembolaget, med stöd av ÅRL 7 kap 3a §, inte någon koncernredovisning. Samtliga dotterbolag bedöms såväl för sig som tillsammans vara utan väsentlig betydelse och Systembolagets AB:s delårsrapporter för juridisk person ger en rättvisande bild av bolagets ställning och resultat.

Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets digitala Ansvarsredovisning 2016 under rubriken Finansiell rapportering. Eventuella ändringar eller tillägg redogörs för nedan.

Intäktsredovisning

Intäkterna från Systembolagets detaljhandelsförsäljning inkluderar alkoholskatt vilket är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

Rörelsesegment

IFRS 8 Rörelsesegment är inte tillämplig på Systembolaget då verksamheten bedrivs inom en rörelsegrän och en geografisk marknad.

Effekter av IFRS 9 och IFRS 15

IFRS 9 och IFRS 15 kommer att tillämpas från och med 1 januari 2018. Systembolagets bedömning är att redovisningen inte påverkas av de nya standarderna.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Ackumulerat under året uppgick de totala personalkostnaderna till 1948 (1793) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med 2016 till följd av den årliga lönerevisionen samt tre nya butiker. Pensionskostnaderna avviker mot föregående år främst till följd av en ökad indexeringskostnad för utförsäkrade pensionärer samt utförsäkring av årets pensionsavgångar.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	okt–dec 2017	okt–dec 2016	helår 2017	helår 2016
Byggnader och mark	1	1	2	2
Materiella anläggnings- tillgångar	38	43	160	192
Immateriella tillgångar	0	0	0	2
Summa avskrivningar	39	44	162	196

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden. Nedan beskrivs löptiden för de räntebärande värdepapper som värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper

kommande förfall per bokslutsdatum: MSEK	31 dec 2017	31 dec 2016
– Inom ett år	376	270
– Senare än ett år men inom två år	749	710
– Senare än två år men inom tre år	611	897
– Senare än tre år men inom fyra år	761	494
– Senare än fyra år men inom fem år	765	161
Summa räntebärande värdepapper	3262	2532

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. Ökningen av räntebärande värdepapper beror på att överskott i likvida medel har omplacerats i räntebärande instrument.

Definition av alternativa nyckeltal

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Periodens resultat (rullande 12 månader), 282,3 MSEK, i procent av genomsnittligt justerat eget kapital, 1643,3 MSEK = 17%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Genomsnittet är beräknat utifrån justerat eget kapital 2016-12-31, 1656,4 MSEK och 2017-12-31, 1630,1 MSEK. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter), 3 442 MSEK, i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering), 1540 miljoner = 2,2. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget och redovisas årligen.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat, 3 700 MSEK, med tillägg för övriga rörelseintäkter 7 MSEK, med avdrag för övriga rörelsekostnader -1 MSEK samt med avdrag för rörelsens kostnader, -3 436 MSEK = 270 MSEK.

SOLIDITET

Justerat eget kapital, 1630,1 MSEK, i procent av balansomslutningen, 5 862,8 MSEK = 28%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

Övriga definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Frågorna ställs en gång per år till 2 000 personer, 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Sedan 2017 har vi ett omformulerat nyckeltal för klimatpåverkan där vi mäter koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Klimatpåverkan från egen verksamhet följs upp årligen.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Antalet arbetade timmar dividerat med normal årsarbetstid.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. Totalt tillfrågas årligen cirka 49 000 slumpmässigt utvalda kunder, fördelade över samtliga butiker. 2017 baseras resultatet från mätningen på 32 977 (32 410) inkomna svar. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Kantar Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 9 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 år och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelseresultat i procent av nettoomsättningen.

SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år cirka 5 800 kontrollköp i butik samt 600 kontrollköp hos ombud. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

22 mars 2018	Ansvarsredovisning 2018
26 april 2018	Årsstämma 2017
27 april 2018	Delårsrapport januari – mars 2018
16 juli 2018	Delårsrapport januari – juni 2018
26 oktober 2018	Delårsrapport januari – september 2018

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadress: systembolaget.se